

Edebi Akımlar Ve Temsilcileri

Gönderen : MuSI - 11/05/2007 05:28

EDEBİ AKIMLAR

Avrupa da edebi akımlar başlamadan önce, iki önemli düşünce ve sanat anlayışı vardı:
Hümanizm ve Rönesansçılık

HÜMANİZM:

İnsana dönüp, eski Yunan ve Latin edebiyatına yönelen sanatçılar iki önemli ana düşünceyi bulmuşlar. İnsana değer vermek. Tanrı'nın bir yaratışını görmek. İnsanı sevip onu yüceltme. Dante bu düşüncenin temsilcisidir.

RÖNESANSÇILAR:

Hem hümanizmin getirdiklerinin hem de 16. yy bilim ve akılcılığının benimsemişlerdir.

*Özgürlük düşüncesini geliştirenler.

*Petrarca, Montaigne, Boccaccio, Cervantes, Shakespeare bu dönemde eser verirler.

KLASİSİZM

*17. yy ortalarında Fransa da ortaya çıkan edebiyat akımıdır.

*Akla ve sağ duyuya değer verirler.

*İnsandaki tabiiata insanların iç dünyasına saygı göstermek esastır,

*Konularını eski Yunan ve Latin edebiyatından alırlar.

*Kahramanları seçkin kiplerdir. Sıradan insanlara eserlerinde yer vermezler.

*Önemli olan konu değil konunun işleniş biçimidir

*Dil, üslup kusursuz bir şekilde işlenmiştir. Dil açık, yalın ve soyludur.

*Sanat için sanat görüşünü savunurlar.

*Sanatçı eserde kendini gizler.

*Tiyatroda üç birlik kuralına uyulur. (olay, zaman, mekan)

KLASİSİZM AKIMININ TEMSİLCİLERİ

MOLİERE

*Çağın sosyal bir teknikçisidir.

*Komedyayı gerçek hayata dönüştürmüştür.

*Yapmacıktan aşırılyktan sıyrılarak çağdaş insan yaklaşmıştır.

*Güldürünün bütün biçimlerini eserlerinde işlemiştir.

*Eserleri: Tartuffe, Don Juan, Zoraki Takip, Cimri, Kibarlık Budalası, Hasatlık, Hastası, Kocalar Okulu, Kadınlar Okulu.

CORNEİLLE

*Trajedi, komedi yazarıdır.

*Soylu tipleri işler kaderlerini kendisi çizer.

*Kahramanları; akıllı kullanan doğruyu, gerçeği bulan iradeli tiplerdir.

*Eserlerinde insanların oldukları gibi değil olmaları gerektiği gibi gösterir.

*Eserleri: Horace, Polyucte, Le Cid

RACİNE

*Trajedi yazarıdır. Trajediyi yozlaşmaktan kurtarır.

*Eserlerinde tuttukları en doğal dille konuşmuştur son derece ölçülü uyumlu bir üslup yaratmıştır.

*Eserlerinde kahraman yoktur, insan tipleri vardır. Çok güçlü tutkuların etkisi ve baskısı altındadır.

*Eserleri: Andromaque, Athaile, Britannicus, Berenice

LA FONTAİNE

*Fabl yazarıdır.

*Fabl: Hayvanları konulararak hayvanlar arasında geçen olayları araç olarak kullanıp insanların kusurlarını anlatan manzum öykücükleridir.

LA BRUYERE

*Soyluların solanlarından ruhsal gözlem ve gözleyip meraklı edebi portreler türünün doğmasını geliştirmiştir.

*Çizdiği tipleri yargılar, över ve yerer

*Kısa kesintili canlı bir anlatımı vardır.

*Eserleri: Karakterleri 1120 anlatır.

LA FAYETTE

*Roman yazarıdır.

*Eserleri: La Princesse de Cleves, La Princesse de Montpensier, Zaide.

DANÝEL DEFOE

Eserleri: Robinson Cruse

KLASÝZMÝN TÜRK EDEBÝYATINDAKÝ TEMSÝLCÝLERÝ

*La Fontaine den çevirileriyle akla değer vermesiyle Pinasi

*Molier'den çevirileriyle A. Vefik Papa.

ROMANTÝZM

*Fransa da 1830 yýllarýnda klasizme tepki olarak geliþmiþ bir edebiyat akýmýdýr.

*Klasik edebiyatýn kural ve þekilleri býrakýlýr.

*Konular eski Yunan ve Latin edebiyatý yerine Hristiyanlýktan Tarihten ve günlük yaþamýndan alýnýr.

*Akýl yerine duygulara ve hayallere önem verirlir.

*Sanatçýlar kendi eserlerinin kiþiliklerini gizlemezler.

*Sanat toplum içindir görüþünü benimsemiþlerdir.

*Tabiat önemlidir.Gözlem ve tasvire önem verilir.

*Konular iþlenirken iyi,kötü,dođru,yanlıþ gibi karþýtýklardan yararlanýrlar.

*Üç birlik kuralý terk edilir,dram geliþir.

*Karamsarlýk ađýr basar.

ROMANTÝZM TEMSÝLCÝLERÝ

J.J ROUSSEAU

*Her þeyi dođada dođanýn saflýđýnda bularak ona bađlanmanýn onu taklit etmenin dođruluđunu savunur.

*Toplum düzeyi konusunda eþitlik özgürlük halk egemenliđini savunmuþtur.

*Romantik sözcüđünü ilk kez kullanmýþtır.

*Emile (çocuk eđitimiyle ilgili düþüncelerini iç itiraflarýný ve hatýralarýný topladýđý eseridir.)

Toplum sözleþmesinde toplumsal konulardaki görüþlerini belirtir.

VOLTAÝRE

*Katolik dinine ve kiliseye savaþ açmýþtır.

*Ýnsan aklýna seslenen bir tanrıdan yanadýr.

*Burjuvazinin mülkiyet ve özgürlük anlayýþýný savunur.

*Ýðneleyici bir üsluba sahiptir.

*Romanlarý:sadig candide

VÝCTOR HUGO

*Cumhuriyetçi düþüncesiyle politikaya atýlmýþtır.

*Cromvel adlý eseri ile romantizm ilkelerini açýlayýp bu akýmýn en önemli ismi olmuþtur.Drama türünde baþarýlý olmuþtur.

* Þiir ve romanlarda toplumsal konularla ilgili düþüncelerini kiþisel duygu ve coþkularýný birleþtirmesini bilmiþtir.

*Þiirleri:Sonbahar Yapraklarý,Akþam Þarkýlarý,İþýlarý ve Gölgeler Temapalar.

*Oyunlarý:Hernai,Ruy,Balas,Kral Eđleniyor.

*Romanlarý:Notre Demade,Paris,Sefiller

GOETHE

*Þiir,tiyatro,roman,yaþam öyküsü türlerinde ürünler verilmiþtir.

*Tiyatrolarý:Foüst,Tasso

*Romanlarý:Genç Werther in Ýtiraflarý.Wilhelm Meister in Çýraklýk Yýllarý,Wilhelm Mister in Gezi Notlarý

*Þiirleri:Roma mersiyeleri,Divan

SCHÝLLER

*Romantik tiyatronun en önemli dram þairidir.

*Karakter yaratmada baþarýlýdýr.

*Tiyatrolarda özgürlük sevgisi iþler.

*Eserleri:Haydutlar,Wilhelm Tel,Jeanne D Arc,Don Carlos

CHATEAUBRÝAND

*Eserleri:Atal-Rene,Paris ten Filistin e yolculuk,Mezar Ötesinden Hatýralar

MADAME De STAEL

*Eserleri:Edebiyata dair,Almanya ya dair.

GEORGE SAND

Eserleri:Mahrem,Notlar,Ýndiana,Mektuplar,O Kadýn,O Adam

ROMANTÝZMÝN BÝZÝM EDEBÝYATIMIZDAKÝ TEMSÝLCÝLERÝ

Namýk Kemal, Abdulak Hamit ve Mithat Efendi; Þiirleriyle R.Mahmut Ekrem

REALÝZM

*19.yy ýn ikinci yarýsýnda Fransa da romantizme tepki olarak çýkan bir edebiyat takýmýdýr.

*Konu gerçekten alýnýr.Olay ve kípiller yapanan ve yapayan kípillerin benzerleridir

*Kípillerin ruhi davranýplarýný etkileyen onlarýn kípiliklerini çizen çevre ve ortamýn tanýtýlmasýna önem verilir.

*Betimlemeler yazarýn gözúyle yapýlmaz kahramanýn gözúyle yapýlýr.

*His ve hayale kapýlmadan toplum gerçeklerini olduđu gibi yansýtýr.

*Sanat için sanat görüþünü savunurlar.

*Hikaye ve Romanda uygulanýr.

REALÝZM TEMSÝLCÝLERÝ

HONORE DE BALZAC

*Realist romanýn kurucusudur.

*Genç yaþta insanlýðýn yapadýðý trajedinin parça ve çevresinde döndüðünü anlamýþ ve bütün eserlerini insanlýk komedyasý adıyla adlandırmıştır.

*Epsiz bir gözlem gücüne sahiptir.

*Eserlerinde 2000 e yakýn tipi olanca gerçekliðiyle canlandýrýlmýþtır.

Eserleri:Gorior Baba,Eugenie Grandette,Yki Yeni Gelinin Hatýralarý,Vadideki Zambak,Köylüleri Kibarlar,Fahipeler.

STENDHAL

*Saðlam bir üslubu vardýr.

*Eserlerinde psikolojik çözümler yapar.

*Eserleri:Parma Manastýry,Kýrmýzy ve Siyah

*Ýtalyan öyküleri (öykü)

GUSTAVE FLUBERT

*Yalan,düzen,çirkef,dünyaya tek sýðýnaðým tek çarem sanattýr der.

*Bütün eserleri insanlýðýn hayalini anlatýr.Yorum yapma sessizdir.Yaratan tanrýyý örnek almalýdýr.Yaratmalý ve susmalýdýr.

TOLSTOY

Eserleri:Anna,Karalina,Savap ve Barýp Kazaklar;hacý Murat,Ývan Ilýçý Ölüm ve Dirilþi

DOSTOYEVSKÝ

*Eserleri:Karamozof Kardeþler,Ezilenler,Suç ve Ceza,Budala,Kumarbaz,Ecinliler,Ölüleri Evinde Hatýralar

ERNEST HEMÝNGWAY

Eserleri:Çanlar kimin için çalýyor ihtiyar adam ve deniz güneþte doðar siyahlara veda.

STEÝNBECK

Eserleri:Bitmeyen Kavga,Gazap Üzümleri,Yukarý Mahalle,Fareler ve Ýnsanlar

REALÝZMÝN TÜRK EDEBÝYATINDAKÝ TEMSÝLCÝLERÝ

Romanýyla R. Mahmut Ekrem,Nabizade Nazým,Papazade Sezai,Yakup Kadri,R. Halit Karay.

=====